

A nagy erdélyi körutazás

2018-ban és 2019-ben is sikeresen pályáztunk egy-egy erdélyi tanulmányi kirándulásra a Bethlen Gábor Alapkezelő **Határtalanul!** programján. A járványhelyzet miatt sajnos egyik utunk nem valósulhatott meg, de idén októberben végre elérkezett az idő: 50 diákkal és 5 kísérő tanárral elindulhattunk egy ötnapos erdélyi körutazásra.

A pályázat megírásakor már kiválasztottunk egy útvonalat, de a részleteket az utolsó hetekben dolgoztuk ki. Jó tanácsokkal látott el a Csillagösvény Utazási Iroda, munkatársaik nagy tapasztalattal rendelkeznek tanulmányi utak szervezésében. Segítették ennek az útnak is a lebonyolítását: a buszbérlést, az idegenvezető kiválasztását, a szálláshelyek, az étkezések, a biztosítás és a programok megszervezését, és nem utolsósorban a pályázati adminisztráció útvesztőiben való eligazodást. Az utazás előtti hetekben izgatottan terveztünk, mindenre fel szerettünk volna készülni. Az őszi járványhullám miatt az utolsó pillanatig feszülten figyeltük a ki- és beutazási szabályokat. Mivel a dévai Szent Ferenc Alapítvány is az úti célok között volt, gyűjtést szerveztünk az iskolában. Nagyobb mennyiségű édesség, játék, taneszköz, tisztítószer és pénzadomány is gyűlt, amit magunkkal vihettünk. A diákok is nagy izgalommal készülődtek. Az ötven fő az Sz12/2, Sz12/1-3, Kk13, Sz11/1-2, Sz11/3 és az T10/1-2 osztályok diákjaiból tevődött össze. A kísérő tanárok a felsorolt osztályok osztályfőnökei, tanárai voltak: Bezerédi Katalin, Róth Rita, Árvai Szilvia, Plánkné B. Katalin és Györfi Anna.

Október 2-án, egy gyönyörű őszi reggelen indultunk el egy 55 fős busszal az iskola parkolójából. A határátlépés nem volt zökkenőmentes, másfél óras sorban állás után kora délután érkeztünk Aradra. A határ után nem sokkal felszállt hozzánk idegenvezetőnk, Vass Jutka. Jutkában egy fantasztikus embert és egy felkészült idegenvezetőt ismerhettünk meg. Óriási helyismereti tudással rendelkezik, érdekes és laza stílusban mutatta be a helyi nevezetességeket. Diákjaink számára is jól érthetően magyarázott, érdekes történeteket osztott meg, sokszor a helyi történelmi ismeretekre, hagyományokra, népszokásokra is kitért.

Aradon a Szabadság-szobrot tekintettük meg, Zala György alkotását, amelyet 1890-ben avattak fel az aradi vértanúk emlékére. Tovább utazva **Marosillyén** látogattuk meg Bethlen Gábor szülőhelyét, ahol az egykori kastély épén maradt lakótornyában berendezett

kiállítás tekintettük meg. Egy kisfilmet is láthattunk erdélyi őseinkről, egy nagyszerű helyi idegenvezető magyarázataival, amely a hideg kőfalak között mindenkit megérintett.

Késő délután érkeztünk **Dévára**, ahol a Bőjte Csaba nevével fémjelzett, **Szent Ferenc Alapítvány** által fenntartott – nehéz sorsú gyerekeknek otthont, családot adó – intézménnyel ismerkedhettünk meg. Hatalmas élmény volt, amikor az itt lakó gyermekek végigvezettek a kolostoron, majd elmesélték napirendjüket és bentlakásos életük mindennapjait. Megtisztelő volt, ahogy vendégül láttak, szolid kedvességgel, szerénységgel szolgálták fel nekünk az ízletes vacsorát. Első szálláshelyünk is itt, a kényelmes, egyszerű, tiszta vendégházaikban volt. Ha rövid időre is, de találkozhattunk és beszélgethettünk Bőjte Csaba atyával, akivel mindig élmény egy-egy találkozás. Mindenkit jó érzéssel és meghatottsággal töltött el, mikor átadtuk az iskolánk részéről hozott adományainkat.

A második nap gyors bepakolással, a szobák elrendezésével, majd reggelivel kezdődött. Ismét találkozhattunk a bentlakásos gyerekekkel, majd elkészönve tőlük elindultunk **Déva várába**. Mivel hideg volt a reggel, és a friss harmatos fűvön nehéz lett volna megtenni a várhegyre vezető utat, így a drótkötélpályás felvonót választottuk. Déva vára a várhegy vulkanikus oromzatán magasodik, a legendás épület romjaiból, illetve a közelmúltban újjászületett falakból áll. A már messziről látható kúp alakú hegyen – a Maros partján – stratégiai helyen épült erődítményből lélegzetelállítóan szép kilátás tárult elénk. Óriási élmény volt mind a felvonózás, mind a gyönyörű reggeli időben megtett séta a vár falai között. A séta után délelőtt tovább indultunk **Nagyszeben** felé. Csodálatosan szép őszi időben utaztunk, és délelőtt érkeztünk meg. A város lenyűgöző. Sétáltunk a város központjában, megtudtuk miket neveznek „Szeben szemei”-nek, átsétálunk a Hazugok-hídján, és ismerkedtünk a szászok történelmével. A sétát egy egyórás szabad program zárta, majd továbbindultunk Brassó felé.

Délután érkeztünk meg a történelmi Erdély egyik fővárosába, **Brassóba**. **Cenken** előadást hallottunk arról, hogyan kapcsolódik Szent István királyunk a városhoz. A máig fennmaradt bástyákat és tornyokat kerestük fel, majd a gótikus stílusú **Fekete templom**hoz látogattunk el. Kora estig maradtunk, és sétáltunk a város főterén is.

Lassan közeledett az este, így kénytelenek voltunk elindulni szálláshelyünk felé **Alsócsernátonba**. Ez a kétórás út meglepetéseket tartogatott. Kezdődött azzal, hogy megszólalt a medveriasztó applikáció jelzése. Óvatosságból célszerű használni ezeket a lehetőségeket, hogy elkerüljük a „véletlen” találkozásokat, mivel Székelyföld egyes részein az

utóbbi években elszaporodtak a medvék, és a lakott területekhez is közel merészkednek. Az élmények csak fokozódtak, mert egy félórás utazás után, a nagy forgalom kellős közepén elromlott a buszunk. Nehéz percek következtek, először nem tudtuk, hogyan oldjuk meg a váratlan helyzetet. Amíg az utazási iroda szervezte a pótbuszt, addig a mi diákjaink (akik közül többen már tapasztaltak az autószerelés-javítás területén) minden létező ötlettel próbáltak segíteni. Igazán tettekre készek voltak, jó volt látni ezt a komolyságot, odafigyelést. A nagy forgalom közepén állva váratlanul jött a – nem is remélt – segítség. Egy szemből érkező moldvai román anyanyelvű teherautós észrevett bennünket, visszafordult, és elvontatott minket a legközelebbi parkolóig. Egészen elképesztő gesztus volt ezt megtapasztalni – ismerve a helyi viszonyokat. Közben megérkezett a helyi pótbusz sofőrökkel, az út mellett átpakoltuk csomagjainkat, és bő egy órán belül már a szállásunkon voltunk. Várt minket a meleg, ízletes házikenyér és a töltött káposzta.

A **harmadik napunk Csernátonban** kezdődött. Reggel meglátogattuk a helyi **Haszmann Pál Falumúzeumot**: a magángyűjtemény egy gyönyörű kéthektáros területen fekszik, parkosított kertjében hatalmas fenyőfák, díszbokrok és virágok találhatóak. A kert adta lehetőségeket kihasználva felépült itt egy kisebb skanzen: székelykapukkal, házakkal, méhészettel. Emellett Erdély-szerte egyedülálló mezőgazdasági szerszám- és gépjárműgyűjteményt, kályhakiállítás, technikatörténeti (rádió) kiállítást, és a Damokos-kúria termeiben festett bútorokat, kályhacsempéket tekinthettünk meg.

A főépület mögött láthattuk az egyhengeres dízel és benzines, kis teljesítményű motorokat, amelyekből egyet be is indítottak, majd érdeklődő diákjaink kedvéért bemutatták működését. Délelőtt **Töröcsvára** utaztunk, ahol a gyönyörű őszi napsütésben a káprázatos – csodálatos kilátással bíró – szász határvárat, az ún. **Drakula-kastélyt** látogattuk meg. Itt ma múzeum működik, a román királyi család emléktárgyaiban gyönyörködhattunk. A vár lábánál pedig szétnéztünk a **Drakula-piacon**. Kora délután visszaindultunk, várt minket egy szenzációs túravezető, akivel izgalmas sétát tettünk a híres **Mohos-tőzeglápnak**. Ezt a tőzegmohával benőtt lápot csak kijelölt útvonalon, fegyelmezetten egymás mögött haladva lehet látogatni. Itt található Erdély egyetlen rovaremészítő növénye, a kereklevelű harmatfű, továbbá több jégkorszakból származó növény is, amelyek szigorúan védettek.

A túra után lesétáltunk a **Szent Anna-tóhoz**, amely fontos természeti látványosság, mert Közép-Kelet-Európa egyetlen épen maradt vulkáni kráterének alján képződött, a Csomád-hegységben. Sötétedés előtt elindultunk szálláshelyünkre, ami **Gyimesközéplakon** volt.

A hosszú nap után úgy éreztük, hogy az Óperenciás-tengeren túlra kell mennünk, annyira messzinek tűnt a szálláshelyünk. A csoport több részre lett elosztva, és különböző családokhoz, vendégházakhoz kerültünk. Érdekes volt és izgalmas, mert másnap reggel egymás szavába vágva meséltük a kedves fogadtatásról és a vendéglátásról szóló élményeinket.

A **negyedik napunk** tehát a Gyimesekben, azon belül **Gyimesbükkben** kezdődött. Gyimesbükk a Tatros felső szakaszán, a **Gyimesi-szoros** alsó kijáratánál fekszik. A Tatros folyó és a vasútvonal itt hagyja el Erdélyt, és lép át Moldvába. Az épületet és a mellette lévő, 17. században épült **Rákóczi-vár** romjait látogattuk meg. Gyimesbükkön a Rákóczi-vár romjai alatt, néhány méterre a hajdani román-magyar határtól áll a hajdani Magyar Királyi Államvasutak egyik legkeletibb, **30. számú vasúti őrháza**. Átellenben pedig a **Kontumáci kápolnához** tudtunk felkapaszkodni. Lenyűgözött mindannyiunkat a hely varázsa, majd folytattuk körutunkat.

Dél körül érkeztünk a **Csíksomlyói kegytemplomba**, ahol láthattuk az 500 éves Mária-szobrot, megismerhettük idegenvezetőnk, Jutka által a pünkösdi búcsú és az Ezer Székely Leánytalálkozó történeteit is. Egy rövid pihenőt tartottunk **Csíkszeredában**, majd következett a meglepetés! Az iroda szervezése és az útvonal rugalmassága megengedte, hogy fakultatív programot szervezzünk, így jött ötletként a kirándulás **Csíkszentsimonra**. Nagyszerű élmény volt a **Csiki Sör Manufaktúra** gyárának látogatása, ahol megismerhettük a sörfőzés hagyományát, és betekintést nyertünk az üzem korszerű technológiájába. Kedves fogadtatásban volt részünk, és az ajándék sem maradt el, csíki krumpliból készült chipset kapott mindenki. Később **Farkaslakára** mentünk, Tamási Áron síremlékéhez. Ellátogattunk egy kisebb helyi vásárba is, ahol finomabbnál finomabb házi lekvárokat és egyéb vásárfiákat szereztünk be. Este érkeztünk meg szálláshelyünkre, **Nyikómalomfalvára**, ahol többfogásos ízletes vacsora és kényelmes szállás várt ránk.

Az **ötödik, egyben utolsó nap** reggelén a bepakolást követően elindultunk hazafelé. Útközben meghallgathattuk idegenvezetőnk érdekes történeteit az 1849. július 31-én lezajlott fehéregyházi csatáról, amely egyúttal Petőfi Sándor eltűnését is jelentette. Megálltunk „**Petőfi kútjánál**” is, ahol utoljára látták élve a költőt.

Már a délelőtti órákban **Segesvárra** érkeztünk, történelmi központjában idéztük fel I. Rákóczi György fejedelemmé választását, megnéztük az **óratornyot**, amelyet a városi katonaság védett.

Elsétáltunk a Petőfi parkba, körbejártuk a vár épen maradt tornyait, aztán felgyalogoltunk 174 lépcsőfokon az evangélikus templomhoz és iskolához. A kellemes séta után elindultunk hazafelé. A körutunk során gyönyörű időnk volt mindvégig, hűvös reggelekkel és kellemesen meleg nappalokkal.

Rengeteg élménnyel gazdagodtunk – fáradtan, de vidáman érkeztünk haza. Közel 2000 km-t tettünk meg az ötnapos út során. A köszönet és hála érzése tölt el, amikor visszaemlékszem ezekre a csodaszép napokra. Köszönöm a csoportnak a fegyelmezett viselkedést, a jó hangulatot, az egymásra figyelést, igazán közösségépítő napok voltak. Köszönöm a segítő- és kísérő kollégáim, valamint az idegenvezetőnk munkáját!

Remélem, hogy az elkövetkező években lesz még lehetőségünk-iskolánk tanulóival ellátogatni erre a gyönyörű vidékre, amely kimeríthetetlen történelmi-, irodalmi- és szellemi értékekkel bír, és mindenkit hazavár.

Györfi Anna

Az út a Kk13 tanulói szerint:

Az erdélyi kirándulásról nagyon sok élménnyel mentem haza. A legjobb mind közül a Szent Anna-tó meglátogatása volt, gyönyörű hely! (Bálint Áron)

Remek közösségi élmény volt, az osztály jól összekovácsolódott! Bár sokat ültünk buszon, de láttunk sok szép helyet. Vittünk ajándékot az árvaházba, és ott is szálltunk meg, megismerkedtünk a gyerekekkel. (Mchieletti Marco)

Szép helyeken jártunk. S bár az út nem volt zökkenőmentes, nagyon jól összekovácolta az osztályközösséget a sok közös program. (Iványi Balázs)

Nagy élményekben volt részünk, sok látványosságot nézhettünk meg, és vehettünk sok székely finomságot, szuvenírt. Igazán osztályépítő volt a kirándulás! (Eszenyi Roland)

Erdélyben gyönyörű tájakkal ismerkedhettünk meg. A csíki sörgyár látogatása volt a legnagyobb élmény! Nagyon sok hagyományos ételt ehettünk. (Ludányi Máté)